

Schvalují:

Garant: KVŠLUM

UČEBNÍ PROGRAM

Název kurzu:

Speciální kurz - Repetitorium rozšířené první pomoci v poli (R-CLS course)

Combat Lifesaver Course-repetitorium

Počet témat: 12

Celkem hodin: 28

Forma ukončení:

Písemný test, praktická zkouška, vydání osvědčení

Datum zpracování:

28. 5. 2013

Zpracovala: prap. Miroslava Šedivá

Obsah:

1. Výchovně vzdělávací cíle
2. Rozpočet hodin
3. Rozdělení vyučovací doby podle předmětů, témat a forem výuky
4. Obsahová náplň témat
5. Literatura

1. Výchovně vzdělávací cíle

Cílem kurzu je obnovit vědomosti a procvičit vojáky v poskytování základní neodkladné péče v polních podmínkách. Běžným zvykem v zahraničních armádách je využívání zdravotníka - Combat Life Saver, který se dostává do kontaktu se zraněným jako první. Jedná se o vojáka bez odborného zdravotnického vzdělání. S jeho vojenskou odborností se váže i odbornost zdravotníka na stupni družstvo, četa, rota. Vysoká angažovanost příslušníků AČR v zahraničních operacích vyžaduje přítomnost těchto zdravotníků s patřičným zdravotnickým vybavením. Z tohoto důvodu vzniká i v AČR kurz se zaměřením na rozpoznání a léčbu nejčastějších příčin úmrtí v bojových operacích (vykrvácení, tenzní pneumotorax, obstrukce dýchacích cest). Kurz R-CLS je určen pro vojáky, kteří už si minimálně jednou prošli CLS coursem.

Po absolvování kurzu bude posluchač umět:

- zastavit masivní krvácení,
- zajistit dýchací cesty bez pomůcek a s pomůckami,
- vyšetřit a provést život zachraňující výkony v oblasti hrudníku,
- kanylaci žilního systému a nitrokostní přístup,
- základní úlevové polohy při úrazech,
- fixaci zlomenin improvizovanými prostředky a pomocí dlah,
- vyšetření raněného dle zásad CABC,
- roztrždit raněné v případě hromadného postižení zdraví,
- naložit krční límec,
- zajistit přivolání MEDEVACu a vyplnit kartičku TCCC na transport raněného.

Po absolvování kurzu bude posluchač znát:

- druhy krvácení,

- příčiny obstrukce horních cest dýchacích a indikace k jejich zajištění,
- život ohrožující poranění hrudníku,
- známky šoku, druhy infúzních roztoků a způsob jejich podání,
- způsob uložení raněného do úlevové polohy,
- rozpoznat příznaky zlomenin,
- jednotlivé fáze TCCC a spektrum poskytované péče,
- stupeň kvality vědomí AVPU,
- algoritmus MASS pro třídění více raněných,
- zásady manipulace s raněným při poranění páteře a dlouhých kostí.

Po absolvování kurzu bude posluchač seznámen:

- s pomůckami pro zástavu masivního krvácení,
- s pomůckami pro zajištění dýchacích cest,
- s pomůckami pro ošetření hrudníku,
- s pomůckami pro aplikaci náhradních roztoků,
- s pomůckami pro imobilizaci zlomenin,
- s algoritmem CABG v rámci TCCC,
- s pomůckami pro imobilizaci a transport raněného.

Kurz se skládá z:

- lekcí,
- praktických cvičení na simulátorech a živých preparátech,
- závěrečného písemného testu, praktického přezkoušení a vydání osvědčení.

Po úspěšném zvládnutí kurzu je vydáno osvědčení o absolvování kurzu s platností na 5 let.

Dosud neexistuje právní úprava, která by jednoznačně vymezovala pravomoci a odpovědnost za jednání CLS zdravotníků. Dovednosti získané v tomto kurzu může CLS využít pouze za mimořádných situací v rámci AČR (např. záchrana života v bojových operacích mimo území ČR).

2. Rozpočet hodin						
Číslo	PŘEDMĚT	Hodin	z toho			
			Lekce	Seminář	Cvičení učebna	Cvičení terén
	1 vyučovací hodina = 45 minut					
1.	Speciální kurz - Repetitorium rozšířené první pomoci v poli (R-CLS course)	28	7	-	12	9
CELKEM		28	7	-	12	9

3. Rozdělení vyučovací doby podle předmětů, témat a forem výuky

Téma číslo	NÁZEV	Celkem hodin	z toho			
			Lekce	Seminář	Cvičení učebna	Cvičení terén
	Uvítací proslov/organizační pokyny	-	-	-	-	-
1.	Poranění hlavy a páteře, Crush syndrom	1	1	-	-	-
2.	Šok, tekutinová resuscitace, poškození organismu teplem	1	1	-	-	-
3.	Krvácení, škrtidla, Emergency bandage, hemostatika	1	-	-	1	-
4.	Zajištění dýchacích cest, vzduchovody, laryngeální tubus	1	-	-	1	-
5.	Poranění hrudníku, vyšetřovací metody hrudníku	1	1	-	-	-
6.	Koniotomie, punkce hrudníku	3	-	-	-	3
7.	Zajištění nitrožilního vstupu, B.I.G.	3	-	-	3	-
8.	TCCC	11	1	-	4	6
9.	Triage	1	1	-	-	-
10.	Praktická zkouška	3	-	-	3	-
11.	Písemný test	1	1	-	-	-
12.	Hodnocení kurzu, dotazy, diskuze	1	1	-	-	-
CELKEM		28	7	-	12	9

4. Obsahová náplň témat

Zahájení

Organizační pokyny ke kurzu, ústroj, vydávání stravy, dodržování časových harmonogramů, skladba kurzu, ukončení kurzu, pokyny ke cvičení v terénu, zdůraznit nutnost náhradního oblečení k maskování poranění, chování na učebnách, zákaz kouření v celém prostoru FVZ, dodržování základních forem slušného chování, invazivní metody (kanylace žil) pouze na dobrovolné bázi.

Téma č. 1: Poranění hlavy a páteře, Crush syndrom

Seznámit posluchače se základní anatomií hlavy (kosti, mozková tkáň), s poraněními v oblasti hlavy, otevřené a zavřené zlomeniny, vpáčené zlomeniny, krvácení ze skalpu, příznaky poranění hlavy (př. zlomenina baze lební – brýlovitý hematom, výtok krve a mozkomíšního moku z ucha/nosu). Krátce se zmínit o otřesu mozku.

U poranění páteře připomenout základní anatomii, seznámit posluchače s nejčastějšími mechanismy úrazu, rozdělení úrazů páteře a PP.

Téma č. 2: Šok, tekutinová resuscitace, poškození organismu teplem

Vysvětlit pojem šok, jeho příčiny, známky šoku, druhy šoku se zaměřením na hypovolemii. Cílem není, aby posluchač porozuměl šoku na neurohumorální úrovni. Objasnit základní první pomoc a zdůraznit tekutinovou resuscitaci podle doporučených zásad TCCC 2013.

Téma č. 3: Krvácení, škrtidla, Emergency bandage, hemostatika

Vysvětlit druhy krvácení, rozpoznat masivní krvácení, možnosti stavění krvácení (přímý tlak, elevace končetiny, tlakový obvaz, tlakové body, škrtidlo), zdůraznit zásady nakládání škrtidla (místo naložení, záznam, bezpečná doba naložení, uvolnění atd.). Viz doporučený postup TCCC 2013.

Zdůraznit zástavu krvácení ve fázi CUF, škrtidlo, hemostatika – video.

Téma č. 4: Zajištění dýchacích cest, vzduchovody, laryngeální tubus

V teoretické hodině zopakovat základní anatomii a fyziologii dýchacích cest (dále jen DC), příčiny neprůchodnosti DC, jak identifikovat a řešit neprůchodnost (úder mezi lopatky, Heimlichův manévr, kontraindikace a alternativa Heimlichova manévru).

V praktické části - základní manévry na zprůchodnění DC bez pomůcek – záklon hlavy, předsunutí čelisti (Jaw-thrust). Zprůchodnění DC s pomůckami – indikace a kontraindikace pro použití vzduchovodů (prioritně nosní vzduchovod (NPA), procvičit ústní vzduchovod (OPA) u raněných (v rámci minineurologického vyšetření) v písmenu P (pain responsive) a U (unresponsive), laryngeálního tubusu, laryngeální masky (supraglotické pomůcky použít pouze jako doplněk při KPR) a koniotomie procvičovaná na trenažerech (doporučený postup TCCC 2013).

Zajištění horních cest dýchacích (dále jen HCD) ve fázi CUF – otočení raněného na bok v případě bezvědomí nebo maxilo-faciálním poranění.

Ve fázi TFC – rozpoznat dostatečné a nedostatečné dýchání, příčiny nedostatečného dýchání, rozdíl mezi těžkou a lehkou neprůchodností HCD.

Téma č. 5: Poranění hrudníku, vyšetřovací metody hrudníku

Vysvětlit základní anatomii a fyziologii hrudníku, rozdělit na penetrující a tupá poranění, mechanismy úrazu (Blast syndrom, autonehoda...), rozpoznání život ohrožujícího poranění – příznaky, podrobně naučit otevřený a tenzní pneumotorax (PNO), zmínit zavřený PNO. Pomůcky na ošetření hrudníku (okluzivní chlopně-HALO, improvizace-potr.folie a jiné, ukázat Ashermanovu a Bolinovu chlopně, dekompresní jehla na tenzní PNO), podle doporučených postupů TCCC 2013. Dále vysvětlit vyšetřovací metody hrudníku. Vysvětlit pojmy POHLED, POHMAT, jaký je nález při PNO, hemotoraxu, tenzím PNO. V jakých místech provádíme vyšetření a jaký je výstup. Ukázat místo pro koniopunkci, koniotomii, punkci hrudníku a drenáž, předvést pomůcky (punkční jehla). Instruktor předvede vyšetření na studentovi, poté posluchači pokračují na sobě.

Téma č. 6: Koniotomie, punkce hrudníku

Praktické cvičení zaměřené na zajištění dýchacích cest koniopunkcí a koniotomií, dále punkci hrudníku. Praktika probíhají na VIVÁRIU v areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové. Včas zajistit potřebný počet cvičných krků a 2 hrudníků. Posluchače seznámit s indikacemi a pomůckami pro jednotlivé výkony.

Téma č. 7: Zajištění nitrožilního vstupu, B.I.G.

Skupina se rozdělí na 2 poloviny. Instruktor objasní důvod kanylace, místa kanylace, ukáže pomůcky a zavede kanylu buď do modelu nebo do studenta – dobrovolníka.

Studenti si nejdříve vyzkouší kanylací na modelu ruky a potom na sobě (dobrovolně). Po úspěšném zavedení flexily nechají vykapat fyziologický infuzní roztok. Vše se děje pod dozorem instruktora, který dbá na sterilitu, sleduje práci studentů.

2. polovina procvičí nitrokostní přístup. Instruktor pustí instruktážní CD, poté vysvětlí a názorně předvede způsob nastřelení jehly do kosti, předvede pomůcky a zdůrazní místa určená pro i.o. vstup. Zároveň posluchače poučí o možných komplikacích. Instruktor dbá na bezpečnost práce!

Téma č. 8: TCCC

Vysvětlit principy TCCC, fáze TCCC a popis CUF, TFC a TEC. Při hodině „dokumentace, MEDEVAC“ orientaci v TCCC Card a znalost anglické terminologie, princip MEDEVAC systému, hlášení podle 9-line MEDEVAC. Podrobně naučit postupy při vyplnění TCCC card.

Příprava těsně před cvičením:

Studentům rozdat den před cvičením ledvinky se zdravotnickým materiálem a seznámit je s jeho uložením. Studenti podepíší převzetí ledvinky a nespotebního materiálu na zápůjčním listu CLS. Vybrat dobrovolníky pro namaskování a připomenout jim náhradní oblečení, seznámit je s druhem poranění, případně doporučit oholení části těla, kde budou namaskováni. Určit čas příchodu před tělocvičnu nebo na učebnu v den konání cvičení. Instruktoři před cvičením zkontrolují obsah ledvinek a zajistí všechen potřebný materiál (je přílohou tohoto dokumentu).

Dlouhodobá příprava před cvičením:

Minimálně měsíc dopředu zajistit prostory (pokud budeme vyžadovat), personál na maskování (p. Marta Galoczová, tel. 739806096, email: maskovani.poraneni.M@seznam.cz), předat informace o druhu poranění, uložení věcí v lednici a maskárně. Osobní kontakt nutný pro lepší organizaci. Připravit klíče od maskárny na vrátnici. 14 dní před maskováním informovat p. Splítka, tel.: 253 082 o počtu kurzů na maskování (jednoduchý kurz nebo zdvojený).

Téma č. 9: Triage

Seznámit posluchače s principem třídění, jednotlivými kategoriemi třídění, vysvětlit základní třídící síto podle START. V praktické části si studenti procvičí třídění na kartičkách s popisem poranění a základních životních funkcí a následně instruktor společně se studenty cvičení vyhodnotí.

Téma č. 10: Praktická zkouška

Ke zkoušce si instruktor si připraví hodnotící list (Moulage) a připravený druh poranění, studentům vysvětlí způsob vykonání zkoušky a její hodnocení. Na základě úspěšného ukončení testu a praktické zkoušky student obdrží osvědčení. Student musí uspět alespoň v jedné zkoušce, aby mohl popřípadě opakovat test (do měsíce od termínu zkoušek) nebo praktickou zkoušku (ihned ten den).

Téma č. 11: Písemný test

Písemný test se skládá ze 40-ti otázek, kde může být maximálně 5 chyb. Instruktoři mají více variant testových otázek, tudíž se testy rozdělí tak, aby nebylo možné testy opisovat.

Téma č. 12: Vyhodnocení kurzu

Instruktoři si kolektivně popovídají se studenty, zhodnotí průběh celého kurzu a studentům doplní jejich otázky a nejasnosti. Na základě úspěšného ukončení testu student obdrží osvědčení.

5. Literatura

- Sylaby CLS (soubor přednášek vypracovaných por. Bc. Janem Krutišem)
- Přednášky instruktorů